

отраслевых фондов всегда направлялись на природоохранные цели. Фильтры, ловушки, пылеуловители устанавливались на предприятиях теплоэнергетики и 20, и 30, и 40 лет назад. В настоящее время необходимы еще большие затраты, но без значительного возврата так называемого экологического налога (хотя бы при соблюдении установленных лимитов) приемлемых результатов трудно ожидать в скором будущем.

Выводы. Таким образом, была сделана попытка рассмотреть проблему применения экономических методов в охране окружающей среды

Общэкономические мероприятия не направлены на то, чтобы целенаправленно влиять на состояние природы и окружающей среды, но они могут повлиять на нее, как в лучшую, так и в худшую сторону. К числу таких мероприятий относятся: изменение обменных курсов или ставок процента, сокращение дефицита государственного бюджета, освобождение рынков, либерализация торговли, усиление роли частного сектора и укрепление организационной базы. Они часто сопровождаются реформами цен и другими реформами в основных секторах экономики, таких как промышленность, сельское хозяйство и энергетика. Изучение связей между общэкономическими мероприятиями и окружающей средой в настоящее время основано на эмпирическом анализе материалов по конкретным странам.

Охрана природы – задача нашего века, проблема, ставшая социальной. Чтобы в корне улучшить положение, понадобятся целенаправленные и продуманные действия. Ответственная и действенная политика по отношению к окружающей среде будет возможна лишь в том случае, если мы накопим надежные данные о современном состоянии среды, обоснованные знания о взаимодействии важных экологических факторов, если разработает новые методы уменьшения и предотвращения вреда, наносимого природе человеком.

Библиографический список

1. **Неверов А.В.** Экономика природопользования. Учебн. пособие для вузов. – Минск: Вышэйшая школа, 1990. –216 с.
2. **Быстраков Ю.И., Колосов А.В.** Экономика и экология. –М.: Агропромиздат, 1988. –204 с.
3. **Голуб А.А., Струкова Е.Б.** Экономические методы управления природопользованием. – М.: Наука, 1993. –136 с.

ЧЕРНИКОВА Ю.О.,ст.гр. ЕП-07а

Наук.кер.: Карасьова Ю.М.

Донецкий національний університет економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, м. Донецьк

ІНСТРУМЕНТИ СТИМУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В ІННОВАЦІЙНУ СФЕРУ

Рассмотрены наиболее благоприятные инструменты стимулирования инвестиций в инновационную сферу страны и выявлено значение инвестирования в инновационной деятельности фирм

Актуальність. Важливим завданням сучасного розвитку України є покращення та вдосконалення усіх сфер економіки держави. Цього можна досягти за допомогою інноваційного підприємництва, яке б гарантувало високі темпи зростання валового внутрішнього продукту в Україні та перетворення цих темпів на стійку тенденцію. Хоча в різних країнах стратегічні цілі інноваційного розвитку, обрані моделі науково-технічного розвитку, національні інноваційні, фінансові та інституційні системи

відрізняються, інструменти стимулювання інвестицій в інновації є, практично, однаковими у всіх країнах.

Мета дослідження: за допомогою інвестицій та інструментів їх стимулювання вдосконалити систему інноваційного забезпечення усіх сфер функціонування країни.

Основна частина. Насамперед, треба визначити поняття інвестиції та інновації. Інвестиції - це всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладуються до об'єктів підприємницької і інших видів діяльності, у результаті чого створюється прибуток (дохід) або досягається соціальний ефект. Під інноваціями в широкому значенні розуміється прибуткове використання новацій у вигляді нових технологій, видів продукції і послуг, організаційно-технічних і соціально-економічних рішень виробничого, фінансового, комерційного, адміністративного чи іншого характеру.

Велике значення в інноваційній діяльності країни відіграють інвестиції, як вітчизняні, так і іноземні. Інвестиції можуть подолати усі перешкоди науково-технічного прогресу. Науковий потенціал країни, який раніше відрізнявся світовим рівнем досягнень в різноманітних галузях фундаментальної науки та техніки, завдяки збільшенню інвестицій може досягти значних результатів. В ринкових умовах при високому рівні інноваційної діяльності можна лише тоді отримати гроші, коли вони сприяють покращенню життя населення.

Досвід стимулювання розвитку інновацій іноземних країн дозволяє виділити прямі і непрямі методи впливу на інвестиційну активність. До прямих методів можна віднести повне та часткове фінансування здійснення та впровадження НДДКР, надання субсидій, безвідсоткових позик, грантів приватним та венчурним фірмам, дослідницьким центрам, наукових паркам; експертизу інноваційних проектів; консалтинг. При цьому фінансування НДДКР може здійснюватись за допомогою приватного капіталу (фірм, венчурних фондів, інвестиційних фондів тощо); державних коштів (міністерств, відомств, департаментів, національних рад, фондів, державних некомерційних наукових організацій, університетів, інститутів, тощо); коштів спільних інституцій [1].

Для більшості розвинутих країн характерним є зростання ролі непрямих важелів впливу на регулювання інноваційних і пов'язаних з ними інвестиційних процесів, таких як коригування податкового, амортизаційного, патентно-ліцензійного, антимонопольного законодавства; кредитну, митну, експортно-імпорتنу політику. Найбільш поширеним із непрямих методів залучення інвестицій у інноваційну діяльність є податкові пільги, зокрема, надання пільгового інвестиційного податкового кредиту на НДДКР; зменшення ставок оподаткування прибутку, що направляється на дослідницькі цілі або отриманий внаслідок інноваційної діяльності; "податкові канікули" під час реалізації інноваційних проектів; знижки ставок податків залежно від цільової і галузевої спрямованості інвестицій; зменшення оподаткованої бази на суму приросту інноваційних витрат; пільги по оподаткуванню дивідендів по акціях інноваційних компаній; різноманітні податкові пільги експортерам наукомісткої продукції.

Стимулювання інноваційної діяльності та трансферу високих технологій сприяють також створення спеціалізованих інституцій, технопарків, розробка і впровадження державних програм науково-технічного розвитку і підтримки окремих категорій інноваторів, розробка планів розвитку науки і технологій, впровадження співробітництва комерційних фірм із неприбутковими дослідними організаціями (університетами, лабораторіями), створення необхідної інноваційної інфраструктури (надання фінансових, транспортних, телекомунікаційних послуг найвищої якості).

Проаналізувавши світовий досвід, можна сказати, що значення і сфера застосування прямих і непрямих інструментів стимулювання інвестицій в інновації в

різних країнах має свої особливості. Так, найсильніші регулятивні інструменти на рівні регіонів функціонують в Індії, Сінгапурі та Ірландії. В Ірландії підприємства, які займаються інноваційною діяльністю, платять один з найнижчих податків на прибуток у Європі - 10%, а в Сінгапурі інноваційні підприємства звільняються від прибуткового податку від 5 до 10 років. В Індії, окрім значних податкових пільг на виробництво і продаж інноваційних товарів, діє значна державна підтримка інновацій, стимулювання створення технопарків та венчурних фондів. В США, Японії, Фінляндії такі регулятивні інструменти, як податкові пільги, використовуються в меншому масштабі тому, що економіка є достатньо інноваційною і сучасною і не потребують сильної системної підтримки. Уряди цих країн бачать свою роль, перш за все, у створенні відповідних умов, у яких влада, академічні інституції і приватний сектор можуть максимально використати всі можливості у проведенні досліджень і впровадженні інновацій у підприємствах [2,3]. Що стосується України, можна зазначити, що протягом усього періоду розвитку держави в умовах незалежності у країні не була сформована відповідна інноваційна система. Це, в свою чергу, посприяло тому, що інноваційна діяльність не стала пріоритетною сферою державного управління і розвитку, тому зараз ми маємо визначитися із вибором інструментів стимулювання інвестицій до інноваційної діяльності. Треба брати приклад із високорозвинених держав, при цьому враховуючи власні умови та потенціал країни [4].

Важливим фактором є джерела фінансування інновацій. Основним джерелом фінансування інноваційної діяльності у США, Фінляндії, Індії, Великобританії, Японії є використання приватного венчурного механізму малими та середніми підприємствами, що вдалось досягти шляхом зменшення обмежень на функціонування позабіржового ринку. В європейських країнах (Іспанія, Італія, Франція), як правило, існує один державний орган (науковий фонд, рада), що розподіляє державні кошти, а суб'єктами інвестування є корпорації. При цьому в ряді європейських країн, як і в Україні, існує ізолюваність наукових досліджень від виробництва. Тому велику роль у фінансуванні інновацій в Європі відіграють прийняття і реалізація спеціальних державних програм. Нові індустріальні країни Азії (Сінгапур, Корея, Тайвань), Китай, Індія основне джерело фінансування інновацій вбачають у поєднанні науки і виробництва у формі технополісів (технопарків) [2,3].

Висновки. Таким чином, на сьогоднішній день у світовій економіці основні акценти переміщуються на завдання прискореного інноваційного розвитку, переходу до економіки, що базується на знаннях. Саме інноваційний шлях розвитку економіки забезпечує необхідну конкурентоспроможність шляхом постійного оновлення технології, товарів і послуг, ефективного використання науково-технічного потенціалу і стимулювання його росту. Україна може досягнути розвитку економіки та регіонів завдяки ефективній співпраці дослідних інституцій, університетів і промисловості, ефективній системі освіти. Уряду України необхідно створити відповідні умови, в яких влада, академічні інституції, місцеві органи і приватний сектор могли б створити належні умови для функціонування інноваційних фірм. Слід приділити увагу скеруванню грошових потоків приватного сектора у фінансування інноваційної діяльності, створенню венчурних фондів та технопарків з відповідною інфраструктурою.

Бібліографічний список

1. **Юркевич О.М.** Закордонний досвід стимулювання інвестицій в інноваційну сферу // Формування ринкових відносин в Україні. - 2003. - № 10. - С.34-38.
2. **Зінько Н.** Інструменти стимулювання інноваційної діяльності (на прикладі Індії, Ірландії, Сінгапуру, Фінляндії, Японії)//Регіональна економіка. - 2006. - №4.- С.220-227.

3. **Фатхутдинов Р.А.** Инновационный менеджмент. Учеб. - М.: ЗАО Бизнес-школа, 2000. - С.67.

4. **Павленко І.А.** Інноваційне підприємництво у трансформаційній економіці України: Монографія. – К.: КНЕУ, 2007. – С. 38-39.

АВЕРШИНА Е.Ю., СЕВОСТЬЯНОВА Т.В., ст.гр. ЭНМ-05

Науч.руков.: Гридин С.В., к.т.н., доц.

Донецкий национальный технический университет,

г. Донецк

ЭКОЛОГО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ЭФФЕКТЫ РЕАЛИЗАЦИИ ЭНЕРГОСБЕРЕГАЮЩИХ МЕРОПРИЯТИЙ

Рассмотрена проблема высокого уровня потерь энергоресурсов, приводящих к загрязнению окружающей среды и мероприятия малого и большого энергосбережения.

Актуальность. Для Украины приход таких понятий, как энергоэффективность и энергоменеджмент в повседневную жизнь связан, с одной стороны, с переходом экономики на рыночные отношения, с более тесной интеграцией нашей страны в европейский и мировой экономический процесс, с другой – с переживаемым энергетическим кризисом, зависимостью от импорта энергоносителей (нефти, газа), ведь Украина удовлетворяет свои потребности в энергоресурсах за счет собственных запасов менее чем на 50%.

Человечество с давних времен использует энергию в той или иной форме. И для обеспечения своего развития, поддержания и повышения жизненного уровня ему необходимо добывать (получать, производить) и использовать энергии все больше. Именно поэтому столько интеллектуальных и физических усилий, материальных и финансовых средств человечество направило на освоение новых и усовершенствование существующих способов, методов, технологий производства полезной энергии. Вместе с тем, очевидно, что запасы полезных ископаемых на Земле постепенно истощаются, возобновляемые источники энергии при нынешнем развитии технологий и оборудования не в состоянии покрыть нарастающие потребности населения, атомная энергетика пока не может обеспечить достаточную степень надежности, в результате жизнедеятельности человека, и в основном при производстве необходимых ему энергии и продуктов, происходит загрязнение окружающей среды (результаты – кислотные дожди, "парниковый эффект" и т.п.).

В связи с этим возникают немаловажные вопросы: насколько эффективно мы используем энергию; надо ли нам ее так много; возможно ли, не повышая уровня производства энергии (или повышая его незначительно), существенно повысить эффективность ее использования и тем самым повысить уровень развития и благосостояния общества; возможно ли снизить воздействие на окружающую среду, используя новые, более чистые, технологии и способы получения энергии и продуктов?

Рост внутренних цен на энергоресурсы (ЭР) в Украине в условиях их нерационального использования тормозит процессы экономической стабилизации в стране. Низкий уровень эффективности использования топливно-энергетических ресурсов (ТЭР) украинскими потребителями приводит к тому, что из 30% ВВП, расходуемых на оплату импорта ЭР, только треть составляют объективно необходимые затраты, а оставшиеся две трети фактически идут на создание эколого-экономических проблем.